

Іваненко В.О.

к.е.н., доцент

доцент кафедри обліку і аудиту

Захарчук Д.В.

аспірант кафедри обліку і аудиту

Державний університет «Житомирська політехніка»

ОЦІНКА РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОСТІ УКРАЇНИ СВІТОВОЮ СПІЛЬНОТОЮ

В умовах тотальної глобалізації та посилення турбулентності зовнішнього середовища стійке зростання національної економіки неможливе без активізації інноваційної діяльності, яка відіграє ключову роль у нарощуванні конкурентоспроможності країни.

Інноваційність є визначальною характеристикою сучасних науково-технічних, виробничих, соціально-економічних та усіх суспільних процесів. Від оволодіння інноваційними механізмами розвитку залежить доля України: чи рухатиметься вона в напрямі входження до числа розвинених країн, чи залишиться стагнуючою країною на узбіччі науково-технічного і соціального прогресу [1, с. 5].

У сучасному глобалізованому світі інноваційну спроможність необхідно розглядати як невід’ємну складову конкурентноспроможності національної економіки, яка визначається як набір інституцій, політик і факторів, що формують рівень продуктивності економіки. Україна також декларує важливість інновацій для вирішення соціально-економічних проблем країни, однак для цього їй необхідно подолати значне відставання за рівнем інноваційної активності підприємств порівняно з розвиненими країнами світу.

За даними звіту Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum) про глобальну конкурентноспроможність (Global Competitiveness Index) у першу двадцятку попадають країни, які позиціонують себе як експортери високотехнологічного обладнання та новітніх технологій. Україна, на жаль, поки що не здатна конкурувати з інноваційно розвиненими країнами, хоча й прагне до покращення свого економічного становища.

Так, у Звіті про глобальну конкурентноспроможність за 2019 рік [2] Україна посіла 85 місце серед 141 досліджуваних держав. Поступившись Шрі-Ланці (84 місце) та Аргентині (83 місце), її рейтинг знизився на дві позиції у порівнянні з 2018 роком (83 місце зі 140 країн) та на чотири позиції у порівнянні з 2017 роком (81 місце зі 137 країн).

Загалом, за результатами аналізу Глобального індексу конкурентноспроможності за 2019 рр. найбільш проблемними факторами для ведення бізнесу виявилися: інфляція; корупція; ставки податків; податкові норми; нестабільність уряду (перевороти); доступ до фінансування; неефективна державна бюрократія; операції в іноземній валюті; недостатньо освічена робоча сила; низька

трудова етика в національній робочій силі; недостатня здатність до інновацій; незадовільні умови праці; недостатнє забезпечення інфраструктурою; злочинність і крадіжки; незадовільне здоров'я населення.

У межах ЄС розраховується Інноваційний індекс Європейського інноваційного табло (Innovation Union Scoreboard – IUS), який відображає результати порівняльного аналізу інноваційної діяльності країн ЄС, інших європейських країн та регіональних сусідів. Щодо України, то у 2018 році вона посіла 27 позицію у рейтингу IUS, утримуючи її в порівнянні з 2017 роком (також 27 місце), і покращивши на 1 пункт в порівнянні з 2016 роком (28 місце) та на 3 пункти в порівнянні з 2015 роком (30 місце). Загалом, за підсумковим показником IUS Україна поступається не лише «інноваційним лідерам», а і країнам групи «інноватори, які формуються».

У Звіті Європейського інноваційного табло за 2019 рік [3] вказано, що найсильнішими інноваційними аспектами України є «людські ресурси» та «вплив на зайнятість». Україна отримала досить високі оцінки за показниками «зайнятість в наукомісткій діяльності», «кількість нових докторантів» та «витрати на інновації, не пов'язані з НДР». Слабкими інноваційними аспектами насамперед є «інноваційно привабливе середовище», «інноватори», «зв'язки», «фінансування і підтримка», зокрема, витрати на науково-дослідні розробки у державному секторі.

Ще одним авторитетним експертним рейтингом є Глобальний індекс інновацій (Global Innovation Index – GII), який щорічно формується Корнельським університетом, міжнародною бізнес-школою Insead та Всесвітньою організацією інтелектуальної власності. Так, на міжнародному рівні в рейтингу GII-2019 [4] Україна посіла 47-е місце серед 129 країн світу проти 43-го місця у 2018 році, поступившись Росії (46 місце), Чорногорії (45 місце), Хорватії (44 місце) і Таїланду (43 місце).

Проведений аналіз позиції України в міжнародних рейтингах у 2019 році дозволяє зробити висновки про загальну тенденцію до сповільнення інноваційної

активності України у порівнянні з розвиненими країнами світу. Разом з тим, міжнародні експерти одностайні в тому, що за останні роки основними конкурентними перевагами України на світовій арені, її сильними сторонами є знання та результати наукових досліджень, продукти інтелектуального капіталу.

Україні для посилення власної інноваційної активності необхідно впроваджувати відповідну державну політику, спрямовану на організацію науково-дослідної і дослідно-конструкторської діяльності відповідно до світових стандартів та збільшення витрат на науку і нові технології до рівня, що відповідає нормам, прийнятим у світі.

Список використаних джерел

1. Інноваційна Україна 2020: національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін.; НАН України. К., 2015. – 336 с.
2. The Global Competitiveness Report 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf
3. European Innovation Scoreboard 2019. Report European Commission. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards_en
4. Global Innovation Index 2019. Creating Healthy Lives – The Future of Medical Innovation. Ukraine. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019/ua.pdf.